

NEE geen plaats **JA** wel plaats
voor Jezus voor jou

Bijbellezingen: Lukas 2, 1-7 en Johannes 14, 1-3

Geen plaats voor Jezus

Er was geen plaats voor hen in het nachtverblijf, in de herberg van de stad... Met dat laatste zinnetje dat wij hebben gelezen weten wij in ieder geval waar Jezus *niet* is geboren. Blijkbaar is Hij *niet* geboren in de herberg van de stad. Maar waar is hij dan wel geboren? Zou Hij in een stal geboren zijn? Vaak denken wij misschien aan een stal, een stal zoals wij dat kennen. ... Er bestaat ook een heel oude kerkelijke traditie die zegt dat Jezus niet in een stal, zoals onze dierenstallen, maar in een grot is geboren. In het Israël uit de tijd van de Bijbel werden immers vaak grotten gebruikt om de dieren te laten overnachten. ... Of zou Jezus misschien in een bijvertrek van een huis zijn geboren? Sommige Bijbelwetenschappers leggen het namelijk zo uit dat het woord wat meestal wordt vertaald met 'herberg' eigenlijk gewoon een soort familiehuis moet zijn geweest. Er was blijkbaar door alle drukte van alle gasten in Bethlehem geen plaats meer in het familiehuis voor Jozef en Maria... en daarom werden zij naar een ander vertrek bij het familiehuis gestuurd: bij de dieren, die naast het familiehuis in een andere ruimte stonden gestald. ... Waar is Jezus nu geboren? In een stal? In een dierenverblijf in een grot? In een bijruimte van een huis? Niemand weet het. Het enige dat Lukas ons vertelt, het enige dat hij blijkbaar echt belangrijk vind om te vertellen, is... dat er voor Jozef, Maria en het Kind geen plaats was... Misschien laat Lukas ons wel met opzet raden naar de plaats van geboorte, om zo te onderstrepen dat er geen plaats was. *Plaats onbekend. Want: er was geen plaats voor Hem.*

Ook op een andere manier krijgen wij heel duidelijk te zien dat er in die tijd geen plaats was voor Jezus. Lukas vertelt ons namelijk over de maatschappij van die tijd. Wij horen over een keizer – keizer Augustus - die druk was met zijn eigen imperium, met zijn macht: hoeveel macht heb ik? Hoeveel belastingbetalers zijn er eigenlijk in mijn rijk? En wij horen vervolgens over allemaal mensen die op reis zijn..., mensen die druk in de weer zijn om te doen wat zij moeten doen, het gewone volk. Lukas vertelt ons eigenlijk erg weinig over de geboorte zelf, maar wel over de machthebbers in die tijd en over die drukke, chaotische situatie van allemaal mensen die onderweg waren en bezig waren te doen wat zij moesten doen. Een wereld, waarin bovendien de meest kwetsbare groepen in verdrukking kwamen, want: voor die hoogzwangere vrouw, het jonge meisje Maria, kon niemand blijkbaar plaats maken. Men had al genoeg aan zichzelf. Nu in zo'n wereld is geen plaats voor Jezus. De machtige leiders zaten niet op Hem te wachten. En het gewone volk was zo druk met hun dagelijkse dingen, die kunnen dit er niet bij hebben. Ook op deze manier was er dus geen plaats voor Jezus.

Als Jezus nou in onze tijd geboren was, hoe zou het dan zijn gegaan...?

Nou, dan was er misschien nog wel een leegstaand kantoorpand of iets dergelijks waarin zo'n arm, jong stel kon verblijven tijdens de geboorte van hun kindje. Of het ziekenhuis, want wij zouden ook niet zomaar een vrouw op de stoep van het ziekenhuis laten bevallen, denk ik. ... Maar verder... zou er voor Jezus in onze samenleving, in onze maatschappij wel plaats zijn? Natuurlijk, dit weekend met Kerst is er wel alle ruimte voor Jezus. We zingen over Hem en we praten over Hem. We halen Jezus weer van stal. Maar... wat moeten wij nu verder met de geboorte van Jezus? Het is mooi hoor, om er vanavond over te zingen en

weer even bij weg te dromen. Maar als het straks maandag is, of dinsdag... dan gaat alles toch weer gewoon verder? Eigenlijk hè, is onze tijd zoals de tijd van Lukas. Lukas begon eerst met te beschrijven wie de machthebbers waren. Nu, als wij het journaal aanzetten of de krant openslaan, dan is dat vaak ook het eerste nieuws wat je leest. Een paar maanden geleden steeds het nieuws uit Amerika: Trump of Clinton. Of ter afwisseling een keer iets over Poetin, Erdogan, of Merkel. En we gaan over naar binnenlandsnieuws en dan horen wij of lezen wij over de ene fractieleider die vanwege zijn uitspraken terecht stond, de andere die affreedt en de derde, wiens leiderschap tot een discussiepoint is geworden binnen zijn partij. De macht en de machthebbers, dat is bijna altijd voorpagina nieuws. ... En ook het tweede dat Lukas schrijft, lijkt zo heel veel op onze maatschappij: al die mensen die onderweg zijn, die druk bezig zijn om ergens aan te komen, die als het ware *worden* geleefd... Ik herken er wel wat van in onze maatschappij. Die druk om ergens aan te komen, om iets te bereiken, om met de stroom mee te gaan... een samenleving die op drift is..., zo in beweging... En de mensen die niet mee kunnen komen? Die hebben pech. Misschien is er voor hen nog wel een plaatsje in een stal, in een grot, of een bijvertrek.

Het is misschien wat ongenueanceerd, maar ziet u de overeenkomsten? Nu, toen was er geen plaats voor Jezus... wat moeten wij nu met de geboorte van Jezus? Wat kan je er nu mee? Ja, vanavond fijn zingen en vieren – ik vind het geweldig dat u er bent! - maar wat moet je ermee volgende week? Of straks in het nieuwe jaar? De dingen gaan toch gewoon al eeuwen zoals ze gaan? Sommigen hebben de macht, anderen volgen gewoon... en weer anderen hebben pech en vallen er buiten. Het gaat zoals het gaat. Het is nooit anders geweest. Kijk maar naar wat Lukas vertelt. Er was toen geen plaats voor die geboren Koning..., voor die Zoon van God..., voor die Heer die mens is geworden. Nou, waar zouden wij Hem dan nu moeten plaatsen? Wat kan je met Hem in onze tijd? Het gaat toch allemaal zoals het gaat?

Weet u, wat ik zo heel vreemd vind aan die Kerstgeschiedenis? Terwijl ik nu druk bezig ben om u ervan te overtuigen dat Jezus ook in onze tijd waarschijnlijk heel geen plaats zou hebben... *lijkt het voor God heel geen probleem te zijn dat er geen plaats was voor Zijn Zoon op aarde.* Het lijkt er wel op... nee, ik weet het zeker!..., dat God het juist zo heeft *gestuurd, geleid* dat Zijn Zoon toen in Bethlehem in zo'n kansloze armoede werd geboren. Want als God is, dan had Hij natuurlijk in een keer al die regimes van de machthebbers omver kunnen werpen en Zijn Zoon bij wijze van spreken kunnen geboren laten worden in het paleis van die toenmalige keizer, keizer Augustus. Maar terwijl die keizer Augustus nog druk bezig was om zijn belastingklanten te tellen, liet God een nieuw leven geboren worden in een bijvertrek. Een nieuw begin. Niet vanuit het keizerlijk paleis. Maar vanuit een stal, of wat het dan ook was. De Zoon van God kwam onze wereld binnen. Niet met eer en majesteit. Niet met militair machtsvertoon of een grote verkiezingscampagne, nee, Hij kwam zo heel gewoon..., zo oermenselijk..., zo kwetsbaar... Een noodlottige samenloop van omstandigheden? Of was dit onderdeel van *Gods* plan?

Wel plaats voor (jo)u!

Er was geen plaats voor de Zoon van God. Nou, dat zegt iets over onze wereld. Maar dat zegt ook iets over God. Want God kwam in Jezus onze wereld binnen, niet om een ereplaats onder ons te bemachtigen, maar om ons juist een plaats, een huis, een thuis bij Hem te geven. God zocht niet een plaats voor Zichzelf ..., maar wilde *ons* juist een plaats gunnen bij Hem. Zo heel eenvoudig zou je de Kerstboodschap kunnen verwoorden: *geen plaats voor Jezus. Maar daardoor wel plaats voor ons.*

Nou, dat klinkt wel mooi. 'Geen plaats voor Jezus. Maar daardoor wel plaats voor ons.' Maar als je er dieper over nadenkt, is het ook wel pijnlijk. Want dat er iemand voor je

plaats maakt, dat is heerlijk. Maar dat betekent dus ook dat er eerst *geen* plaats voor je was. En dat is best moeilijk om te horen. Het is bijvoorbeeld heerlijk als er iemand voor je opstaat, als je als oudere door een rijdende metro probeert te lopen, terwijl je je overal aan vast moet houden. Maar eerst moest je wel ervaren dat er eigenlijk geen zitplaats meer was en voel je je vervolgens misschien wel bezwaard dat er iemand voor je moest opstaan. Het is heerlijk als je als sollicitant toch nog op gesprek mag komen, omdat de vorige sollicitant is afgehaakt. Maar het was eerst wel een hele teleurstelling om te moeten horen dat het gesprek met jou niet werd voortgezet omdat er eerst een andere kandidaat in aanmerking kwam voor de vacature. Als Jezus zegt: 'Ik ga weg om voor jullie een plaats te bereiden' – als dat Jezus' missie is van Zijn leven hier op aarde - dan is dat prachtig!..., maar dan betekent het dus ook dat er niet zomaar een plaats voor ons bij God is. Wij kunnen bij wijze van spreken niet zomaar bij God met de deur in huis vallen en op de bank neerploffen. Nee, zo liet Lukas al zien met zijn beschrijving: de mensen en God zijn daarvoor veel te ver van elkaar verwijderd geraakt. Er is zo'n grote kloof tussen God en de mensen ontstaan. Zeg nu zelf: onze wereld draait gewoon door zonder God. Wij hebben God eigenlijk niet eens nodig. We hebben immers verzekeringen, wij hebben dokters, wij hebben ons pensioen, wij hebben onze vrienden en kennissen, wij hebben allemaal een eigen invulling van ons leven... waarom hebben wij God nodig? En eigenlijk vinden wij God en het geloof misschien ook gewoon lastig: God gaat ons redeneren te boven... en iets aannemen zonder goede bewijzen, dat doen wij niet graag.... En als je God echt serieus neemt, dan kan dat ook nog behoorlijk beslag leggen op je leven, terwijl wij onszelf juist hebben aangeleerd om zelf ons leven in te vullen zoals wij dat willen. De wereld is zo geworden, dat God een probleem is. Dat God niet nodig is. Dat God eigenlijk overbodig is. Maar Kerst draait het om: niet *God* is het probleem, maar u en ik zijn het probleem! 'Er is geen plaats meer voor Mij!', zo klinkt het vanaf God.

Maar wat doet God nu? Hij stopt met Zijn project wereld... Hij is al die frustraties zat die Hij kreeg door al die zelfvoorzienende en zelfverzekerde mensjes, die menen zo zelfstandig te zijn dat God er niet meer toe doet. God zet er een punt achter, omdat Hij geen liefde meer ontving van die mensen waar Hij zoveel tijd en liefde in had gestoken? Nee. God heeft het meest vreemde gedaan wat je zou kunnen bedenken: Zich als een kwetsbaar mens onder de mensen te begeven. Hij kwam in Zijn Zoon naar ons toe om zo te laten zien: 'Is er geen plaats voor Mij bij jullie? Lukt het je niet om die verbinding met Mij vast te houden? Vind je het zo moeilijk om in je leven omhoog te blijven kijken? Dan kom Ik wel naar beneden. Nee, Ik eis geen grote plaats op. Laat al het eerbetoen maar zitten. Ik hoef niets te hebben..., maar Ik wil *jullie* zo graag bij Mij hebben.'

Wat moet Gods hart toch ontzettend groot zijn, denkt u ook niet? Wat moet dat hart van God toch onvoorstelbaar veel liefde bevatten... en geduld... en trouw voor u en mij. Ik kan het eigenlijk niet omschrijven...

God is gekomen in Jezus. Zoals ik vertelde in dat kindervoorbeeldje: Hij maakte Zich aan ons gelijk. Jezus is zo'n klein mensje geworden om u en jou te redden. Die kloof die er tussen God en ons mensen was ontstaan, is Hij doorgedaan. Hij heeft de diepe diepte van de kloof ervaren: Jezus is niet alleen in armoedige omstandigheden geboren... het gaat verder... Jezus is zelfs de dood ingegaan... de gruwelijke kruisdood om onze schuld te dragen... om er zo voor te zorgen dat er niets meer scheiding zou maken tussen God en ons mensen: niet onze tekortkomingen, niet onze twijfels, niet onze teleurstellingen, zelfs niet de dood... er mocht niets meer tussen God en ons instaan! God wilde voorgoed een nieuw begin maken. Jezus heeft voor ons plaats gemaakt bij God. Hij heeft ons diep in Gods vaderhart laten kijken... om Zijn liefde voor u en voor jou te laten zien.

Ik stelde zojuist een heel kritische vraag: 'wat moet je nu met die geboorte van Jezus in onze tijd? Toen was er geen plaats voor Jezus, maar waar moet ik Jezus nu plaatsen? De dingen gaan toch gewoon al eeuwen zoals ze gaan? De dagen na Kerst zouden waarschijnlijk toch gewoon weer hetzelfde verlopen, zoals altijd? ... Nu, na al die dingen die gezegd zijn, kan ik het antwoord geven: doordat er geen plaats was voor Jezus... doordat Jezus deze weg is gegaan van kribbe tot kruis...deze weg waarop er geen plaats voor Hem was en nooit ook is gekomen... doordat Jezus deze weg is gegaan..., mag u bij God een plaats ontvangen. Mag jij bij God thuiskomen.

Ik weet niet of je naar zo'n thuis verlangt. Misschien heb je het wel prima thuis. Misschien voelt u zich prima thuis in het leven dat u nu leeft. Maar misschien dat er ook wel mensen zijn die niet weten wat zij bij een thuis moeten voorstellen, omdat zij nooit de kans hebben gehad om zich ergens thuis te voelen.

Thuis..., dat is je welkom voelen. Je bent bij God gewenst, gewild, er wordt naar je uitgezien en op je gerekend.

Thuis zijn..., dat is geborgenheid en veiligheid ervaren: je bent in een vertrouwde omgeving, je mag met God vertrouwd raken, bij Hem kind aan huis zijn, jezelf kunnen zijn.

Ja, thuis zijn, dat is inderdaad jezelf kunnen zijn. Niet met een masker op hoeven te lopen, niet je beter hoeven voordoen dan je bent, niet je groter voordoen dan je bent. God kent je. Inclusief al je teleurstellingen, maar ook je wanprestaties en die vlekken die er op je leven zijn gekomen. En toch..., toch mag je bij Hem thuis zijn.

Thuis bij God, dat betekent niet afgerekend worden op je prestaties. Nee, je *hoort* erbij. Je mag hier op verhaal komen. Tot rust komen.

Dat thuis had God voor ons op het oog. Altijd al. Maar omdat wij mensen niet naar Hem toekwamen..., besloot Hij in Zijn geduld en liefde om naar ons toe te komen. Hij zocht ons op, waar wij ons bevonden. Wij mogen Hem ontmoeten in die donkere nacht van Bethlehem.

Dat thuis heeft God voor u op het oog. Om bij Hem ech thuis te zijn, om bij Hem je thuis te hebben. Hij komt daarom naar ons toe, waar wij ons bevinden. Hij maakt de beweging naar u en naar jou toe. Daarom laat Hij vanavond deze boodschap klinken, op dit moment van je leven: *kom je vanavond thuis?*

Thuiskomen bij God, zo noemen wij in de kerk wel eens het moment van sterven, als wij het leven hier op aarde moeten loslaten en het leven in Gods heerlijkheid tegemoet mogen gaan. 'Hij of zij mocht thuiskomen bij God', zo zeggen wij dan. Maar je hoeft niet op dat moment te wachten om bij God thuis te komen. Als je bij de kribbe knielt... en je leven aan God geeft: 'Heer, hier heeft U mijn leven met al mijn wonden... ik ben een van die mensen die vastzat in die wereld los van U. Maar ik geloof in Uw Zoon Die gekomen is om ons bij U thuis te brengen. Trek mij dan naar U toe. Mag ik nu voor altijd bij U horen?' ...Als je zo knielt bij de kribbe..., dan mag je nu al thuis bij God komen. Dan *ben* je thuisgekomen.

Hier in de kerk proberen wij zo'n familie te zijn, zo'n plek waar wij thuis bij God mogen zijn. Dat gaat met vallen en opstaan - samenleven als familie is soms best ingewikkeld - maar het is o zo mooi om samen kind aan huis te mogen zijn bij de Vader. Daarom willen wij de boodschap van Kerst doorgeven en eindig ik met de vraag:

kom je vanavond thuis?

Welkom thuis!